

1. Vizsgázóknak szóló tájékoztató

KÖZÉPSZINTŰ SZÓBELI VIZSGA

A) KOMPETENCIÁK

1. Szövegelemzés, szövegértelmezés

- A vizsgázó legyen képes bibliai, liturgikus szövegeknek, zsinati dokumentumoknak, szentek írásainak elemzésére, az egyház tanítása szerinti értelmezésére, magyarázatára.
- A vizsgázó legyen képes szövegértelmezési eljárások alkalmazására a teológiai szakterületek sajátos megfogalmazásainak, műfajainak megfelelően.
- A vizsgázó legyen képes a szöveg segítségével bemutatni, hogyan hordozzák és fejezik ki a szentírási és egyházi szövegek különböző korok hívő embereinek Istennel és a világgal kapcsolatos tapasztalatait, hitélményeit, gondolatait, erkölcsi megfontolásait.

2. Beszéd, szóbeli szövegalkotás

- A vizsgázó legyen képes a hittani témának megfelelő nyelvi eszközök segítségével önálló, lényegre törő, világos felépítésű előadásmódra.
- A vizsgázó szóhasználata feleljen meg a hittani tartalomnak, stílusa legyen árnyalt.

3. Fogalomhasználat

- A vizsgázó ismerje a biblikus, dogmatikai, erkölcsstani, egyháztörténeti, liturgikus fogalmakat, s ezeket legyen képes pontosan meghatározni és alkalmazni.

4. Értelmezés, aktualizálás

- A vizsgázó legyen képes a hittani tartalmakat a hívő keresztény ember élethelyzeteiben aktualizálni.

B) FOGALMAK

A témában megjelölt fogalmak definiálása követelmény. Elvárt a vizsgafeladatokban az ismeretelemek, fogalmak, összefüggések felismerése, alkalmazása, példával történő alátámasztása.

akarat
áldozat
antropomorfizmusok
apokrif
arámi
aszkézis
biblia
bölcselet
bűn
bűnbánat
bűnbocsánat
dogma, dogmatika
döntés
egyház
egyházatyá
egyházi állam
egyházszakadás
erény
erkölcsi élet, erkölcsös élet
erkölcsi feltámadás

erkölcsi halál
erkölcsi norma
erkölcstan, morális, etika
esszéus
éthosz
eukarisztia
evangélium
evangéliumi tanács
farizeus
felelősség
feltámadás
filozófia
főpap
főtanács
görög/koiné
haszidok
héber
hierarchia
hit
hitvallás

ima
 inkvizíció
 írástudó
 Isten országa
 istenképiség
 istentisztelet
 jel
 kánon
 karizma, karizmatikus
 kegyelem
 keresztényüldözés
 keresztes hadjárat
 kérüγμα
 kinyilatkoztatás
 kísértés
 kivonulás
 kritikai reflexió
 lelkiismeret
 levita
 liturgia
 liturgiából kiinduló dogmatika
 mártír, vértanú
 meditáció
 megigazulás
 megtérés
 megtestesülés
 megújulás
 megváltás
 messiás
 metanoia
 misztérium
 mítosz
 ortodox
 ószövetségi bibliai műfajok:

- apokaliptia
- deuteronomista történetírás
- etiológia
- kultikus elbeszélés
- messiási jövendölések
- monda
- próféta elbeszélések és mondások
- teofánia
- törvénygyűjtemény
- zsoltár

 ökumenizmus
 örök élet
 pap
 pápa
 papi és jahvista hagyomány

passió
 pászka
 pentateukhosz
 perikópa
 protestantizmus, lutheranizmus,
 kálvinizmus
 rabbi
 reformáció
 sémita
 sugalmazás
 szabadakarat
 szadduceus
 szent, szentek, védőszent
 szentség, szentségi jel
 szenvedés
 szerzetesség
 szimbólum
 szinoptikusok
 szövetség
 tanítóhivatal
 tanúságtétel
 templom, zsinagóga, ekklészia
 teremtés
 törvény
 transcendens
 újszövetségi műfajok:

- apostoli igehirdetés
- boldogmondás
- csodaelbeszélés
- epizód
- feltámadási jelenés – krisztofánia
- gyermekégtörténet
- kultikus etiológia
- megtéréstörténet
- példázat
- szenvedéstörténet
- találkozás-elbeszélés
- vitabeszéd

 üdvösség
 üdvtörténet
 üdvtörténeti erkölcsstan
 vallás
 vallásosság
 vallásszabadság
 zelóta
 zsidó húsvét, kovásztalan kenyerek ünnepe
 zsinat, egyetemes zsinat

EMELT SZINTŰ VIZSGA

A) KOMPETENCIÁK

Írásbeli szövegalkotás

A vizsga célja annak megállapítása, rendelkezik-e a vizsgázó különböző hittani témákban széleskörű ismereteken alapuló tájékozottsággal, és képes-e személyes véleményének megfogalmazására a cím és a megadott szempontok szerint.

- Tudjon érvelő, esszé típusú fogalmazást írni a címben megjelölt bibliai/egyház történeti/dogmatikai/erkölcstani/egyház tani témában.
- Legyen képes a megadott téma írásbeli megvitatására vagy részletezésére, az egyházi tanítás pontos, következetes megfogalmazására az érvelés módszerével.
- A téma céljának, tárgyának megfelelő kifejtettségű és stílusú írásmű elkészítéséhez a megfelelő nyelvi eszközök alkalmazása, biztos helyesírás, rendezett, olvasható íráskép elengedhetetlen.
- Elvárás a címben meghatározott témához fűződő személyes reflexiók megfogalmazása, a tanítás alkalmazása a mai keresztény ember életgyakorlatában.

Szóbeli szövegalkotás

A vizsgázó legyen képes a hittani fogalmak összefüggéseinek, komplex jelentésének megértésére – példakal való alátámasztására.

1. Szövegelemzés, szövegértelmezés

- A vizsgázó legyen képes bibliai, liturgikus szövegeknek, zsinati dokumentumoknak, szentek írásainak elemzésére, az egyház tanítása szerinti értelmezésére, magyarázatára.
- A vizsgázó legyen képes szövegértelmezési eljárások alkalmazására a teológiai szakterületek sajátos megfogalmazásainak, műfajainak megfelelően.
- A vizsgázó legyen képes a szöveg segítségével bemutatni, hogyan hordozzák és fejezik ki a szentírási és egyházi szövegek különböző korok hívő embereinek Istennel és a világgal kapcsolatos tapasztalatait, hitélményeit, gondolatait, erkölcsi megfontolásait.

2. Beszéd, szóbeli szövegalkotás

- A vizsgázó legyen képes a hittani témának megfelelő nyelvi eszközök segítségével önálló, lényegre törő, világos felépítésű előadásmódra.
- A vizsgázó szóhasználat feleljen meg a hittani tartalomnak, stílusa legyen árnyalt.

3. Fogalomhasználat

- A vizsgázó ismerje a biblikus, dogmatikai, erkölcstani, egyháztörténeti, liturgikus fogalmakat, s ezeket legyen képes pontosan meghatározni és alkalmazni.

4. Értelmezés, aktualizálás

- A vizsgázó legyen képes a hittani tartalmakat a hívő keresztény ember élethelyzeteiben aktualizálni.

B) FOGALMAK

A témában megjelölt fogalmak definiálása követelmény. Elvárt a vizsgafeladatokban az ismeretelemek, fogalmak, összefüggések felismerése, alkalmazása, példával történő alátámasztása.

akarat
áldozat
antropomorfizmusok
apokrif
arámi
aszkézis
biblia
bölcselet
bűn
bűnbánat
bűnbocsánat
dogma, dogmatika
döntés
egyház
egyházatya
egyházi állam
egyházzakadás

erény
erkölcsei élet, erkölcsös élet
erkölcsei feltámadás
erkölcsei halál
erkölcsei norma
erkölcstan, morális, etika
esszénius
éthosz
eukarisztia
evangélium
evangéliumi tanács
farizeus
felelősség
feltámadás
filozófia
főpap
főtanács

görög/koiné
haszidok
héber
hierarchia
hit
hitvallás
ima
inkvizíció
írástudó
Isten országa
isteni személy
istenképiség
istentisztelet
jel
kánon
karizma, karizmatikus
kegyelem
keresztényüldözés
keresztes hadjárat
kérügma
kinyilatkoztatás
kísértés
kivonulás
kritikai reflexió
lelkiismeret
levita
liturgia
liturgiából kiinduló dogmatika
mártír, vértanú
meditáció
megigazulás
megtérés
megtestesülés
megújulás
megváltás
messiás
metanoia
misztérium
mítosz
ortodox
ószövetségi bibliai műfajok:
• apokaliptia
• bibliai lírai irodalom
• bölcsességi irodalom
• deuteronomista történetírás
• épületes irodalom
• etiológia
• kultikus elbeszélés
• messiási jövendölések
• monda
• novella
• prófétai elbeszélések és mondások
• teofánia
• törvénygyűjtemény
• zsoltár
ökumenizmus

örök élet
pap
pápa
papi és jahvista hagyomány
passió
pászka
pentateukhosz
perikópa
praeambula fidei
protestantizmus, lutheranizmus,
kálvinizmus
protológia
rabbi
reformáció
sémita
sugalmazás
szabadakarat
szaduceus
szémeion, dűnameisz
szent, szentek, védőszent
szentség, szentségi jel
szenvedés
szerzetesség
szimbólum
szinoptikusok
szövetség
tanítóhivatal
tanúságtétel
templom, zsinagóga, ekkleszia
teremtés
törvény
transzcendens
újszövetségi műfajok:
• apostoli igehirdetés
• boldogmondás
• csodaelbeszélés
• epizód
• feltámadási jelenés – krisztofánia
• gyermekségtörténet
• kultikus etiológia
• megtéréstörténet
• midrás, haggada, halakka
• példázat
• szenvedéstörténet
• találkozás-elbeszélés
• vitabeszéd
üdvösség
üdvtörténet
üdvtörténeti erkölcsstan
vallás
vallásosság
vallásszabadság
zelóta
zsidó húsvét, kovásztalan kenyerek ünnepe
zsinat, egyetemes zsinat